

Трибуна вітчизняного українського слова на вітчизняній американській землі

СВОБОДА
український щоденник

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY

Адреса
Редкації і Адміністрації:
"Svoboda", 81-83 Grand St.,
Jersey City 3, N. J.
Телефон: HENderson 4-0807
Тел. УНС: HENderson 4-1016

PIK LX. Ч. 253. ДЖЕРСІ СІТІ І НЬО ЙОРК, СЕРЕДА, 24-го ВЕРЕСНЯ 1952. ЦЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS No. 253. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, SEPTEMBER 24, 1952. VOL. LX.

КОНВЕНЦІЯ А.Ф.П. ОВА- ЦІННО ПРИВІТАЛА СТІВЕНСОНА

Нью-Йорк. — Небувалою манифестацією в користь якогонебудь кандидата на президента Злучених Держав позначилася конвенція Американської Федерації Праці, коли на залі з'явився губ. Адлей Стівенсон, що кандидат від Демократичної партії. Публіка, складена з 2,000 делегатів робітничих юній, повставши з сидінь, оплескувала його появу дві хвилини, а після переривала його промову 40 разів у різних місцях і оплескувала кандидата ще раз кілька хвилин після скінчення промови. Ного впровадили на сцену 79-річний президент А.Ф.П. Вільям Грін в товаристві двох місто-председників, що займають становище председників в міжнародних юнях, приналежних до А.Ф.П.

Промова Стівенсона своїм змістом була відповіддю на заклики ген. Двайта Д. Айзенгавера з попереднього тижня, однак вона мстила нові засади, яких досі ніхто з провідних політиків не проголосив представникам робітничих організацій з такою відвертістю, як це зробив кандидат Демократичної партії.

Згадавши про потребу скасування робітничого закону Тейт-Гартлі, він назвав «спілками патронами» загальні фрази ген. Айзенгавера про потребу змін в цьому законі, а від себе подав пункти, які повинні бути охолощені новим законом, що він їх запропонував в промові в Дітроїті в Дні Праці. Далі Стівенсон сказав на потребу посилення департаменту праці у Вашингтоні на такий лад, як тепер поширює департамент різництво. Він, між ін. сказав так: «Колі машина виконує з праці робітника, тоді треба приєднати його до нового „джабу“, а не

тільки заплатити підмогу, призначену для безробітних, бо це не заощадить часу й гроша. Інший пункт для посилення праці департаменту праці такий: „Спілкуююче“ наставлення до проблеми мандрівних рішучих робітників, яких число зростає коло мільйона осіб, а які переносяться з місця на місце під час спеки і відповідно до сезону, ведучи життя серед високій і пониженої.

Обговорюючи заслуги Демократичної партії для суспільної безпеки і для скріплення робітничих організацій, Стівенсон пригадав, що цілком тих реформ було поможти робітничої перестати бути тільки наслідком, але почуватися громадянином, головною родиною і загальною людиною, як і інші громадяни.

На випадок вибору на становище президента, Стівенсон обіцяв приймати юнійних людей до уряду, щоб показати, що робітничі є спільним урядом. Однак така спільна мусить бути опера на порозумінні, щоб один спільний не хотів бути паном над другим. Зі зростом сили приходять теж і відповідальність за долю країни й населення і такої відповідальності надійшло від робітничих демократичний кандидат на президентства.

Колі Стівенсон залишив конвенційну залу в готелю Командор і подався до головної демократичної квартири в сусідній готелі Вільмор, за ним пішли члени виконавчого комітету А.Ф.П. Проти і там ще раз скликали його привітати іменем робітничих організацій. Вони заявили, що почуватися до обов'язку підтримати Демократичну партію за її заслуги для робітничих шляхом прийняття відповідної резолюції на конвенції А.Ф.П.

НІКСОН ВІЯВЛЯЄ СВОЮ СПРАВУ В ПРОМОВІ ДО ЦІЛОЇ КРАЇНИ

Вашингтон. — Красивий Комітет Республіканської партії призначив понад 75,000 дол. на виголошення в радіо й телебаченні промови сен. Річард М. Ніксона, який виявив бажання в подібних оприлюднити всі прибутки й видати на свій фонд, висотою \$18,235, який став предметом дискусії й критики в цілій країні. З оповістки про намірену промову спостерігачі приходять до висновку, що Ніксон не думав зрізати становища кандидата на віцепрезидента від Республіканської партії, тільки борючись проти, як він каже, «очорнювання» його ліній елементарно за його вороже ставлення до комунізму. Для виголошення промови Ніксон залишив хвилево свою агітаційну поїздку по західних степах і приїхав до Лос-Анджелеса. Промова призначена на вівторок в год. 9.30 ввечері. Керівники кампанії Республіканської партії виваляють все населення слухати цієї промови мабуть з метою, щоб описати засягати опінії, чи далі втримати Ніксона як свого кандидата. На підставі відзвілу на цю промову, ген. Двайт Айзенгавер має вирішити, чи

СТІВЕНСОН ДОМАГАЄТЬСЯ ВІДКЛИКАННЯ АКТУ ТЕЙТ-ГАРТЛІ

Адлей Стівенсон, демократичний кандидат на президента країни, виступаючи з промовою на конвенції Американської Федерації Праці в Нью-Йорку, повторив своє домагання відкрити робітничого закону Тейт-Гартлі та заступлення його новим, «справедливішим законом». — Президент Федерації Вільям Грін, що сидить побіч, «нашпур» вухом, слухаючи промову Стівенсона

Воєнна флотія підшукує „надлюдей“ для атомової підводної лодки

Вашингтон. — Перша залогат атомової підводної лодки чинних Держав, мусить бути складена з „надлюдей“, щоб можна її пускати в підморську подорож, як це вилася команда флотії. Команда твердить, що лодка витривалість в орудуванні такою лодкою це перша умова її придатності, коли вона вийде в 1954 р. майже на неозначений час у підводні простори. Командор Дейвід Белл, що має обов'язок підібрати людей

Метрополітальна радіостанція Нью-Йорку відзначить роковини Лисенки

Нью-Йорк. — З канцелярії Українського Конгресового Комітету повідомляють, що з нагоди роковин Миколи Лисенки метрополітальна радіостанція Нью-Йорку, WNYC, що діє під особистим протекторатом мейора В. Імпейлтері та дирекцією С. Сігела і Г. Ньюмена, відомого диригента і піаніста, передасть в найближчу

Еспанський посол ставить ціну за американські бази в його країні

Філадельфія. — Еспанський посол Хосе Фелікс Лакеріа заявив, що американські переговори в справі встановлення військових баз в Еспанії можуть закінчитися успіхом, коли Америка дасть Еспанії такі умови, як інші країни. У промові в колегії Вілла Нова, де він дістав почесний докторат права, Лакеріа загадав про еспансько-американські переговори ведені в Мадриді від квітня в справі встановлення американських повітряних баз для заокруглення оборонної системи цілої Західної півкулі проти Росії. Американські представники готові дати Еспанії військову, технічну й економічну допомогу вартістю \$125,000,000 та змодернізувати еспанську армію в заміну за еспанські бази. В липні американські урядовці виявили, що Еспанія зажадала додатково вільної руки при видатках на згадані цілі й гарантії, яка в практиці рівнялась би еспансько-американському союзі. Департамент стейту останнього місяця заявив, що Еспанія мусить понизити свої вимоги, якщо хоче заключити угоду тому, що воєнні матеріали потрібні в першу чергу для Кореї і для країн Північної Атлантичного Пакту. Посол заявив, що серед деяких фанатичних груп в Еспанії, яких зміст показує

Аліанти здобули стратегічну гору в Східній Кореї

Токіо. — Аліантська піхота, літаками та важкою артилерією, відбила вчора від ворога важливу стратегічну гору в північно-східній Кореї, завдаючи при цьому величезних втрат ворогові. Бої за ту гору, що панує над долиною, яка становить комунікаційний центр в цілому районі, тривали понад 15 годин. Початково ту гору здобули комуністи. Аліантська піхота тоді відступила, щоб дати можливість своїй артилерії, зм'ягшити ворога. Шойно після барабанного артилерійського вогню та інтензивної акції аліантських бомбардувальників, аліантська піхота успішно завершила атаку, здобувачи знову цю важливу стратегічну позицію. Тимчасом сильні з'єднання аліантських

Південно-Корейська армія готова перебрати оборону країни

Сеул, Корея. — В колах аліантського командування в Кореї приходять до переконання, що південно-корейська армія вже сьогодні до тієї міри сильна, вишколена і озброєна та виправлена в бою, що вона сама була б в стані оборонити свою країну від північно-корейських комуністів, якщо б комуністичні війська були відкриті. Південно-корейська армія має сьогодні понад десять дивізій та цілий ряд всьляких спеціальних відділів, як теж розпоряджася штабом висококваліфікованих старшин, а в останні успіхи в локальних боях на фронті цілком виваляли її беззастатність. Аліантське командування далі звертає велику увагу на розбудову збройної сили Південної Кореї, щоб моті спокійно передати їй оборону власної країни на випадок перемир'я та постанови про відкриття чужоземних військ з обох частин Кореї.

Відкрито Міжнародну Конференцію Юнеско в Венеції

Венеція. — Тут відкрито Міжнародну Конференцію під опікою Юнеско, яка в цілому присвячена справам мистецтва. Пареді відбуваються в палаці дожів і в них беруть участь 1,000 делегатів з 35 держав. Всі делегати — це гості італійського уряду. Нареди відкрив посади міста Венеції Анджело Станіо, а після нього промовляв італійський міністер Антоніо Селі, який заявив, що це „велика відповідальність бачити, що мистецтво може вільно розвиватися і розквітати в теперішньому часі, і що жадні кайдани ані перешкоди не стоять для його розвитку в майбутньому“. В першому дні наради вибрали президію наради та окремих комісій. Між вибраною президією стрічаються таких визначних мистців, як італійський композитор Ліліабрандо Піццетті, чилійський поет Габріель Містраль, французький письменник Жюль Ромен, індійський письменник Н. С. Мета, американський повістяр Торнтон Вайлдер та інші. З американців беруть участь чотири мистці: Аллен Тейст (поет), Вільям Шуман — композитор, Ральф Вокер — архітект, Джордж Л. К. Морріс — майстер і скульптор, Валентина Дейвіс — драматург, Джоретта Грінгам — скульпторка і Генрі Біллінгс — актор.

Англії шукають рибацького судна

Лондон. — Міністерство закордонних справ наказало своїй амбасаді в Москві пошукувати за рибацьким судном „Іквері“, яке ловило рибу на Вілому морі. Російське озброєне судно арештувало англійських рибаків і зайняло англійське рибацьке судно. На англійському судні нахилилось 20 рибаків, а вістку

ГОЛОВИ НАЦІОНАЛЬНОСТЕВИХ ВІДДІЛІВ В РЕСПУБЛІКАНСЬКІЙ ПАРТІЇ

У Вашингтоні відбулися перші організовані наради представників національно-республіканської партії. Нарадами керував новопризначений координатор Республіканської партії, колишній американський амбасадор в Польщі Артур Бліс Лейн. На фото (стоять від ліва до права): Еміль Гаддад, член Красного Комітету; Том Паппас з Бостону; Бурт Гаддад, голова сирійсько-ліванського відділу; Ентоні Месса з Нью-Йорку; конгресмен Альберт Морано з Коннектикута, голова італійського відділу; полк. Н. Степанович, голова сербського відділу; Степан Ткач, голова карпатсько-руського відділу; Волтер Бем, голова німецького відділу; Френк Песка, голова польського відділу; Вілсент Кнаус, голова хорватського відділу; Гарріс Бурас з Бостону; Стефан Гобоз, голова мадярського відділу і Дмитро Галиччи, голова українського відділу. Сидять (від ліва до права): Джозеф Джекович, голова все-американського відділу; Артур Бліс Лейн, координатор чужоземних груп, та колишній сенатор Джан Данатер, керівник відділу окремої діяльності в Красному Комітеті Республіканської партії. В нарадах взяли участь теж голови словацького, грецького, російського і литовського відділів, яких немає на фотографії.

АМЕРИКА І БРИТАНІЯ ВІДКИНУЛИ СОВЕТСЬКИЙ ПРОТЕСТ В СПРАВІ ТРИЕСТУ

Вашингтон. — Уряди Злучених Держав Америки і Британії відкинули советський протест, заперечуючи советські обвинувачення, що вони, мовляв, намагаються виключити спірну територію „вільного міста“ Триєсту в Атлантичській Пакт та перетворити її в „постійну військову і морську базу“. В своїх нотах, переданих советському міністерству з акордонних справ в Москві минулої суботи, Злучені Держави і Британія відкидають теж советські обвинувачення, що вони нібито порушують постанови міжнародного договору з Італією, бо намагаються передати Італії більшу частину управління американської зони Триєсту. Американська і британська ноти, проголошені вчора рівночасно в Лондоні і Вашингтоні, є відповіддю на советську ноту в справі Триєсту, передану американському і британському урядам в дні 24-го червня. Ця нота була протестом проти порозуміння між американським і британським військовим управлінням Триєсту та урядом Італії щодо поширення адміністраційних повноважень місцевому італійському самоуправлінню під наглядом британського військового губернатора. В советській ноті закидається, що це порозуміння „не має нічого спільного з проблемами відкриття миру в Європі“, воно не порушує міжнародних договорів з Італією, зокрема ту її частину, в якій мова про створення „вільної території“ Триєсту, та Америка і Британія не намагаються тепер односторонньо змінити ті постанови, щоб в той спосіб перетворити Триєст у воєнну базу Атлантичного альянсу. Американський і британський уряди в своїх останніх нотах рішучо відкидають ці советські обвинувачення, стверджуючи зі свого боку, що всі постанови італійського міжнародного договору відносно Триєсту досі не можна було здійснити „виключно через поведінку советського уряду, яка унеможливила виконання постанов договору“. Американська і британська ноти мають тільки по 190 слів і в них немає теж звичайних чужоземних фраз, практикованих в дипломатичній мові.

Бурхливе море не здержує маневрів аліантської флотії

Лондон. — Сильні вітри і розбухане море в нічному не припинило восьми вправ мотуї аліантської флотії на Північному морі, яка розпочала „битву за Данію“. В маневрах беруть участь численні американські, британські, канадські та інші воєнні кораблі, від авіонок і лінійних кораблів до крейсерів починаючи, а на малих десантних човнах кінчаючи. В рамках вчорашніх вправ був теж десант 1,500 воїнів американської морської піхоти на данському побережжі, з метою допомогти 6,000 данських і норвезьких воїнів, що „розпочали оборону“ стратегічної позиції перед „наступом“.

Совети ще збільшують централізм своєї партії

Москва. — Досі люди думали, що найбільший централізм панує в диктаторській країні Совєт. Але їм ще й цього мало, бо редактор органу Центрального Комітету партії, що називається „Большевик“, домагався ще більшого централізму для керування советською імперією. С. Абалін пише статтю в зв'язку з запропонованими змінами на 19 партійній конгрес, що має відбутися в жовтні цього року. Він пропонує замінити Політбюро на президію Центрального Комітету, переіменити Оргбюро на секретаріат, усунути „всепартійний з'їзд“ та „виправити“ партійну контрольну комісію. Товариш Абалін твердить, що запропоновані зміни вповні відповідають засадам „демократичного централізму“, про який навчав Ленін, а пізніше Сталін — „Демократичний централізм“ означає, що „партія збудована як з'єднана організація, з однаковими законами, з'єднаною програмою, з'єднаною партійною дисципліною“. „Централізм — це провід і залізниця дисципліни, він полюблений із внутрішнім демократизмом у партії“.

У Варшаві засудили 5 осіб до смертної кари

Лондон. — „Ройтер“ повідомляє з Варшави, що польський комуністичний суд засудив до смертної кари чотирьох чоловіків і одну жінку за те, що вони, під впливом радодіагма з Варшави, що польський комуністичний суд засудив до смертної кари чотирьох чоловіків і одну жінку за

ШПИГУНСКА ЛИХОМАНКА В СОВЕТСЬКІЙ ГРУЗІЇ

Москва. — Комуністична партія підсоветської Грузії домагався „окремої пильності“ в тій частині Советського Союзу з уваги на її спільний кордон з Туреччиною, з якої „американські агенти керують підірваною роботою турецької розвідки“. Пересторогу видав секретар грузинської компартії А. І. Мгеладзе на з'їзді тої партії минулого тижня. Він головно критикував поведінку свого попередника Чарквілі, якого „вичищено“ після з'їзду в квітні, в якому брав участь шеф МВД Лаврентій Берія. Мгеладзе обвинувачував, що „попередні керівники партії забували про факт, що міжнародна реакція намагається знайти в нашій республіці ворожо наставлені національні елементи, щоб при їх допомозі вести диверсійну шпигунську роботу“. В далішому він твердить, що „турецька розвідка служила частиною американської розвідки і цього не можна забувати з уваги на географічне положення нашої республіки та на її кордон з Туреччиною“. Мгеладзе попередив, що очолюване ним нове керівництво партії поведе „безмілосердну боротьбу“ проти місцевих шпигунів, диверсантів та інших „введувачів американської розвідки та імперіалізму“, до яких він зараховує теж тих юлоспівників, які не виконують московських продукційних планів.

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except holidays by the
Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City,
N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section
1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На пів року	\$5.25	Six months	\$5.25
На три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75
В Джерсі Ситі і закордоном:			
На рік	\$12.00	One year	\$12.00
На пів року	\$6.50	Six months	\$6.50
На три місяці	\$3.50	Three months	\$3.50
Число з північної (з англійською частинкою):			
На рік	\$3.00	One year	\$3.00
На пів року	\$2.00	Six months	\$2.00

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "СВОБОДА," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПИТАННЯ МОРАЛІ

Республіканський кандидат на президента, ген. Двайт Д. Айзенгавер, опинився у дуже складному положенні, спричиненому фондом, який збирає на сенатора Річарда М. Ніксона, республіканського кандидата на віцепрезидента держави. В рахунок не входить сама сума грошей, бо вона невелика, всього \$18,235, зібраних впродовж двох років від привателів чи прихильників сенатора Ніксона, між якими виділились навіть ім'я, як бувшого президента Гувера. Тут мова про етику і мораль, що набрала особливого значення у теперішній президентській кампанії.

Як знаємо, головними республіканськими аргументами проти демократичної адміністрації та кандидата Демократичної партії на президента є: корупція, безладдя у Вашингтоні та потурання комуністам. Корупція займає між тими аргументами чи не перше місце. Звідси і республіканський кандидат на віцепрезидента, будучи сенатором і побіраючи річно \$15,000 платні та \$60,000 титулом додатків, погодився на те, щоб збирав для нього ще окремий фонд на покриття видатків, яких він сам не в силі покрити. Сенатор Ніксон гроші збирав і тепер виходив публічно з видатків. Немає сумніву, що він не мав наміру нечесно поступати. Тому демократичний кандидат на президента, губернатор Стівенсон, поступив розумно, коли здержався з коментарями в цій справі, не зважаючи на осуди в газетах, а ждучи на повне висвітлення сенатора Ніксона.

Проте скритикував сен. Ніксона навіть Ню Йорк Таймс, що заявив за його кандидатуру! Нерозумно поступив Ніксон, пише ця газета, коли покористувався грошми, зложеними на його видатки, як теж нерозумний поступок тих, що ці гроші складали. Було б на це якесь виправдання, коли б Ніксон кандидатував і приймав пожертви на виборчий фонд, але ніколи в такому випадку, коли він був вибраний сенатором і побірав платню з державної каси. Правда, видатки сенатора чи конгресмена невідомо великі, але тоді, як слушно пише Ню Йорк Таймс, треба подбати, щоб покриття їхшло з публічних фондів, а не приватних. Це "логічний вихід", який ввів сенатор Ніксон, пише ця газета, хоча не думає, щоб сам Ніксон, чи ті, що складали для нього пожертви, допустилися якогось нечесного діла, бо вони не вимагали від нього нічого, що можна б зв'язати з корупцією, обрахунком на якусь особисту користь.

Коли таке читавось в Ню Йорк Таймс-і, то що тоді надіятись від інших газет, що строго партійні й тільки ждуть на нагоду, щоб пошкодити кандидатам з протилежної партії. Тому і не диво, що сен. Ніксон заговорив уже про "кампанію очорненя". В найприкрішому положенні опинився генерал Айзенгавер, в руках якого вирішення проблеми, чи сен. Ніксон має надати залишитись кандидатом на віцепрезидента. Ген. Айзенгавер і Республіканська партія свідомі, що вони вже потерпіли на нерозважливий поступок сен. Ніксона. Іх страсть, що це шість тижнів до президентських виборів, бо який таке сталося в останніх днях перед виборами, то це могло б дуже пошкодити. Тепер ще бодай час на висвітлення.

Але який ця справа не була остаточно поладжена, треба ствердити, що в американських народі настало велике переміщення у відношенні до тих, кого ставляться на уряди, не тільки найвищі, але й нижчі. Хто кандидатував на президента чи віцепрезидента держави мусів і даними бути "чистим", бо противна партія завжди докладає усіх зусиль, щоб його життя та діяльність пригнати. Зате гірше було з урядом, про яких назначення рідко падали. Та тепер і щодо цього наступають зміни на ліпше. Коби тільки ті зміни були наглядні не тільки перед виборами, але й по виборах.

Сімнадцятий з'їзд КП(б)У

Київські газети 27 серпня надрукували інформаційне повідомлення про черговий пленум ЦК КП(б)У України, який відбувся 26 серпня в Києві. Центральний комітет постановив скликати 23 вересня сімнадцятий з'їзд компартії України. З'їзд відбуватиметься за шаблоном, визначеним для аналогічного з'їзду ВКП(б) в Москві. В час перед московським з'їздом, подібно до українського, відбувся республіканський з'їзд у всіх республіках. Звертає на себе увагу факт, що як на московському з'їзді головними доповідачами з виключенням росіян Маленков, Москалов, Сабуров, Хрущов, так само і на з'їзді компартії України доповідачами з росіянами Мельников і Давидов.

Останній сімнадцятий з'їзд КП(б)У України відбувся 25-28 січня 1949 року. Советська преса наводила статтю, зв'язану з цими з'їздами. 28 серпня часопис Радянська Україна присвятив з'їздові КП(б)У передову статтю, в якій аж чотири рази говориться про значення "зростання матеріального добробуту і культурного рівня народу". Часопис так фальшиво навіслює становище українського народу напередодні з'їзду:

"Завдяки величезній допомозі всіх братніх народів, і передусім допомоги великого російського народу, був успішно виконаний післявоєнний план відбудови й розвитку народного господарства Української РСР на 1946-1950 роки. Величезні зміни сталися в західних областях України, де була завершена суцільна колективізація. Завдання товарища Сталіна — перетворити місто Львів на великий індустріальний центр України — успішно виконується. На основі успіхів промисловості і сільського господарства значно зріс життєвий і культурний рівень трудящих. Досконалим виконанням четвертої п'ятирічки, як і всіма своїми історичними здобутками; український радянський народ зобов'язаний мудрій політиці комуністичної партії, незламній сталінській дружбі народів. Тільки в лоні народів-братів, тільки під зорею радянської влади знайшов український народ своє щастя, здобув свою державність, звільня радянським, заможним життям. Пишним чином розквітла соціалістична змістом і національна формою культура українського народу".

Якщо вірити советським часописам вістка про скликання партійних з'їздів викликала у "радянських людей новий приплив почуттів безмежної відданості і любові до великої партії Леніна-Сталіна". Маючи такий чудовий настрій трудящі в дарують з'їздам ставлять на "передзвіздові" ставовську вахту, беруть на себе підвищені соціалістичні зобов'язання". На заводах і фабриках біля станків, де працюють підсоветські раби, повинувало великі паперові полотноща з написами: "Ваша на честь 19 з'їзду ВКП(б)". Керівник 8 промисловості тресту "Бориславнафта" Василь Патен заявив: "У всьому наслідувати приклад братів-росіян. З допомогою великого російського народу ми зосилилися з своєю матір'ю — Радянською Україною". Даммо слово завершити річну програму до 1 грудня і весь грудень працювати в рахунок 1953 року." На Харківському верстатобудівельному заводі токар Грицько Медяник виконував норму на 350 відсотків. Довідавшись про з'їзд, він заявив: "На цьому не спинюся, добуся ще більшої продуктивності праці на славу Батьківщини".

Така картина на всіх заводах, фабриках, шахтах, колгоспах України. Численні партійні наглядчі-дармоїди вижимають останні сили з виснаженого, зголоднілого населення. Наступні партійні з'їзди використовуються для посилення модерного соціалістичного невірності. Так му наслідувати приклад братів-росіян. З допомогою великого російського народу ми зосилилися з своєю матір'ю — Радянською Україною".

Д-р Володимир Галан

Ще про ЗУАДК в минулому й майбутньому

В попередній статті про майбутню працю ЗУАДККомітету я зазначив, що є дві головні напрями цієї діяльності: а саме праця у Злучених Державах і поза їх межами.

Тут, у Злучених Державах, маємо тепер такі найважливіші суспільні проблеми:

- 1) Приміщення і перевіщення новоприбулих.
- 2) Правна опіка й матеріальна поміч.
- 3) Організація допомоги старшим віком.
- 4) Опіка над дітьми і молоддю.

Щоб не спинятись на теоретичному міркуванні, наведу тільки спроб роз'яснити вгорі наведених проблем у Філадельфії — в місті осідку ЗУАДК, при активній співпраці громадства, зорганізованого у Відділі ч. 1.

При цьому варто вже на початку зазначити, що фонди це не найважливіша справа у роз'ясненні цих проблем. Коли ж ми говоримо про допомогу старшим віком, вони теж роз'яснюють частину проблеми опіки над молоддю, яка — з уваги на працю батьків — після шкільних годин, опинюється на вулиці.

Бо ж приміщення для дитячих садків можна ввечері вжити для потреб молоді, не суди їм там і розваги і відпочинку надібр. Тут знову потрібно учительський світ і знову хтось із професіоналів того типу міг би мати відповідне зайняття. В цьому напрямі Філадельфійський відділ ЗУАДК у порівнянні вже заходів, стараючись передусім зацікавити цим питанням батьків. Приміщення на це є, потрібно лише зрозуміння і підтримки громадства.

Крім цього Філадельфійський відділ ЗУАДК організував курс англійської мови, підготовчий курс для громадянського іспиту, курс рисунку, танків і інші.

Матеріальних перешкод для цього нема. Батьки самі розуміють проблему виховання дітей і не можуть не присвятити їй свої уваги.

Залишається питання приміщення, чи переміщення осіб, які мають невідповідну працю або взагалі є без праці. Для того при канцелярії ЗУАДК є головне бюро праці і воно несе допомогу нашим громадянам у цьому напрямі без великих коштів, яких вимагає професійне бюро праці. Крім того розв'язана теж проблема правової опіки, як теж у своїх спроможностях ЗУАДК-Комітет стараться нести матеріальну допомогу, де її хочеться потрібно.

Отже ж справи не такі трудні до роз'яснення. Потрібно лише пам'ятати, що ЗУАДК — це громадська установа, за яку рівною силою відповідають а) громадянство головне в питанні фондів, б) дирекція за опрацюванням діяльності праці й в) ексекютива на належне виконання цих планів. Коли ці три чинники будуть із собою в повній згоді, тоді нема небезпеки, що можна не виконати праці.

Так сталося, що Філадельфійська громада стане першим досвідним пунктом роз'яснення наших суспільних проблем. І за що розв'язку відповідальні всі і давні поселенці і новоприбулі. Філадельфійська громада має, може, кращі обставини, бо тут існує Горажаний Клуб, який приміщенням, а теж і фондами, йшов назустріч громадським починанням. Але й у інших громадах є клуби і справу можна б налагодити.

Творець одного з найбільших американських університетів, д-р Конвел, сказав у своєму творі "Акр діаманта" до американського громадянства, що за найкращими речами в житті не треба шукати по далеких світах, але їх можна знайти там, у себе, а саме в своїй громаді та й починаючи розв'язувати їх самі у себе. Починаючи від свого маленького подвір'я, кожна громада хай стараться розв'язати свої проблеми у себе і в цей спосіб створимо міцні підстави для загальної Суспільної Служби, яка охопить всю нашу громаду в ЗДА і матиме змогу нести свою працю і поза кордони нашої держави.

І для того не потрібно зразу ж грошей, ні великих слів, але доброї волі і загальної сердечної співпраці.

Український Народний Союз, який нараховує тепер уже понад 66 тисяч членів, є такою перемогою народських і канадійських українських установою американців, в списку членства якої не повинно забракнути жодного українця. Бо належати до У. Н. Союзу, значить належати до цього свідомого та ідейного загальної української громади.

У відношенні до американського політичного світу українська акція в Америці, правда, вже не була такою ізольованою, як це було в довоєнний період. Значніше число американських українців стали американськими громадянами (натуралізація), а крім того підросла і активізувалась частина тут роджених молоді.

Як горожани, українці стали чинними членами в американських політичних партіях і пробували шукати в них впливу. Однак перешкоди, про які була мовою вище, не дали такого результату, який можна було очікувати іншими методами поведінки.

Цей період між обома світовими війнами в житті американських українців треба назвати політичним, бо на політичні питання і гризано його зужито в Америці. При тому не треба забувати, що та політична гризня між собою була все таки поштовхом до великої жертвенності американських українців на народні потреби у Рідному Краю. Також на тому місці не завадить згадати про ту невеличку пропаганду української справи між американцями,

яку зроблено в тому міжвоєнному періоді, але яка не все була доцільною і корисною. Пропаганда, закрешена партійною краскою, та поведінка деяких українських угруповань в Америці часто замість користі приносили шкоду українській визвольній справі. Нерозважливий пропагандист забували про те, що Америка є країною демократичною і що її населення ставиться неприємно до та з недовірою до всяких недемократичних доктрин і і пробували шукати в них впливу. Однак перешкоди, про які була мовою вище, не дали такого результату, який можна було очікувати іншими методами поведінки.

Цей період між обома світовими війнами в житті американських українців треба назвати політичним, бо на політичні питання і гризано його зужито в Америці. При тому не треба забувати, що та політична гризня між собою була все таки поштовхом до великої жертвенності американських українців на народні потреби у Рідному Краю. Також на тому місці не завадить згадати про ту невеличку пропаганду української справи між американцями,

яку зроблено в тому міжвоєнному періоді, але яка не все була доцільною і корисною. Пропаганда, закрешена партійною краскою, та поведінка деяких українських угруповань в Америці часто замість користі приносили шкоду українській визвольній справі. Нерозважливий пропагандист забували про те, що Америка є країною демократичною і що її населення ставиться неприємно до та з недовірою до всяких недемократичних доктрин і і пробували шукати в них впливу. Однак перешкоди, про які була мовою вище, не дали такого результату, який можна було очікувати іншими методами поведінки.

Цей період між обома світовими війнами в житті американських українців треба назвати політичним, бо на політичні питання і гризано його зужито в Америці. При тому не треба забувати, що та політична гризня між собою була все таки поштовхом до великої жертвенності американських українців на народні потреби у Рідному Краю. Також на тому місці не завадить згадати про ту невеличку пропаганду української справи між американцями,

Сайтзор Драгоманов

Рада Громад Європи

До цього часу відома тільки одна політична установа, в назві якої фігурує слово "громада": це "Палата Громад" англійського парламенту, представницького органу британської демократії, основаного історично на автономії громад. Хоч в двохпалатній демократичній державі громади як основні органи самоврядування населення і грають певну роль, все ж в жодній з цих держав не відмічено громади, як таку в назві будівлі або палати.

Після першої половини ХХ століття в міжнародному житті Європи начебто стерли з поля політичної громади, як політичне тіло. Цілком природним, тому, треба вважати, що представники громад, цих низових політичних, соціальних, господарських і культурних організацій, що існують по всіх державах, виступили в оборону своїх прав, за поширення тих прав, поскільки держави, як такі, в багатьох країнах присвоїли собі право рішати справи громад не питаючи їх.

Протести громадян проти чинності державних органів набули особливої сили після останньої світової війни і привели до створення Ради Громад Європи з осідком в Женеві, в Швейцарії, де діала збанкрутована Ліга Націй. Ініціатива в створенні Ради Громад Європи належить швейцарцям, французам і німцям, головам міських і сільських громад.

Одну з головних причин створення Ради Громад Європи вважали кризою свободи, внаслідок чого в поділ на Захід і Схід. Крім того, в атлантичському світі проблеми господарські, соціальні і культурні вже давно розв'язуються тільки з державним поглядом. На думку творців Ради Громад Європи Захід фактично визнає советські догми, коли претендує поставити проти них і захищати людські свободи. Ця абсурдна поведінка збиває з глузду громадян, створює песимізм і як наслідок цього виникає дух задушеності. Це починається не тільки в Європі, але й в ЗДА.

Слушно президент панамейського конгресу громад 2-го травня 1950 року в Новому Орлеані заявив: "Як найбільше потрібно, щоб, живучи належні заходи для розв'язання великих проблем нинішнього часу, центральні уряди не нищили самостійність держави демократії, тобто діюче урядування на місцевому рівні". Руйнуючи свободи в самій середині країн, державницький режим паралізує всяку міжнародну організацію, гадають творці Ради Громад Європи. Європа, на їх думку, в такому стані тому, що універсальна догма абсолютного національного суверенітету сильніша, ніж бажання жити по-людському.

В кінці січня 1951 року в Женеві зібралися голови громад з Італії, Франції, Німеччини, Бельгії, Голландії, Данії і Сарри, щоб заложити Раду Громад Європи.

На тих зборах видатну промову сказав професор Міло, з

женевського університету і член ініціативного комітету Ради Громад Європи. Він заявив: "Ми думаємо, що в той час, як твориться нова Європа з Радою Урядів і Радою Європи, що складаються з парламентарії, хоча потрібна Рада Громад Європи. Громади — в основі життя нації. Громади в демократичних країнах мають структуру, яка забезпечує свободу, без яких демократична Європа не може існувати. Ці свободи повинні бути збережені, тільки спільним зусиллям і солідарною акцією всіх вільних громад Європи. Збереження цих свобод перед всіма загрозами (а вони існують), які нині загрожують, це імператив не тільки для них, але і для самого західного добробуту. Це велика місія майбутньої Ради Громад Європи".

Конституційний Конгрес Ради Громад Європи тривав три дні. Його телеграфічно відслідкував Еріо, президент Національної Асамблеї Франції і Роберт Шуман, міністер закордонних справ, які не могли прийти. Конгрес був видатною маніфестацією своєю концепцією, складом учасників, методами організації, як також цілями своїми, суттєво федералістичними.

Звітодавець з конгресу, в "Федералістичному Бюлетені", органі Французької Спільної Федералістичної підкреслює, що конгрес "був федералістичний в правдивому значенні цього слова, тобто стремив до впорядкування суспільства спільногого духа, суспільства, оснащеного федеральними установами, а не неясно унітарними і європейськими". З цього погляду конгрес був повним успіхом і мав визначні наслідки.

Конгрес проголосив декларацію такого змісту:

Автономія громад — підстава персональних свобод; Вільності громад всюд загрожені захопленням держави; Федерація європейських держав запобігає, усуває бажання народів, через все знову народжуючи опозиції з боку держав.

Голови громад і виборці від місцевих спільнот, об'єднані поза кордонами своїми давніми адміністраторів в безпосередньому контакті з дійсністю і населенням, — творці Європи вільної, сполученої і шануючої різноманітності. Тому вони створили Раду Громад Європи.

Ця Рада повинна стати постійною установою в європейському урядуванні. Вона негайно активізує зусилля для поширення громадських свобод і прискорення створення Європи, основаної на цих свободах.

Рада Громад закликає до виконання цих завдань всі особи і всі організації, які наважались проблемами громади.

(Докінчення буде)

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а нечленими не будьте!

Антін Батюк

АМЕРИКАНСЬКІ УКРАЇНЦІ Й АМЕРИКАНСЬКЕ ПОЛІТИЧНЕ ЖИТТЯ

(Доповідь на 5-тому Конгресі Американських Українців)

(2)

Тодішній стан Америки досить алухо скарактеризував генерал Айзенгавер словами: "Those days were essentially simple ones. We did not feel intimately and relationship with them. We did not think about the meaning of the tin and tungston of Malaya, or the uranium of the Belgian Congo or the tin of Bolivia. We felt, rather, independent, alone."

Політична боротьба між обома великими американськими партіями, демократичною і республіканською, між якими впродовж тоді не було великої різниці, зводилась до домашніх справ, а зі заграниччя — до мита на чужоземні товари. Справа політики була в руках "политишенив", до яких велика частина населення ставилась з упевджен-

ням і через те мало цікавилась політикою. Ще менше цікавилися політичними справами Америки українські емігранти.

Українські емігранти до Першої Світової війни рідко і мало приймали американське громадянство. Іхні тут роджені діти до того часу були нечисленні і ще менше число з них було повнолітніх. Наслідок того мусів бути такий, що українсько-американська громада просто не мала права належати до американських політичних партій, щоб таким чином впливати формально і фактично, бодай в дуже невеличкій мірі, на напрям політики Злучених Держав Америки.

Такий стан тягнувся приблизно до Першої Світової війни.

Війна, яка у великій мірі велась також на українських землях і в якій Америка взяла чинну участь по стороні Антанти, змінила цей стан речей. Тоді, перший раз, ставалося декількох українців-американців розходилося з носіями ставовищів Америки, в якій вони жили.

Велика Революція в Росії і на Україні і розвал Австрії потрясли до основ українське еміграцію в Америці. Проголошення Незалежної Української Народної Республіки на рідних землях і важка боротьба українського народу з правотою і лівою волею і великими реакціями за її вдержання, родили в серцях американських українців бажання, коли вже не активної то бодай моральної і матеріальної допомоги.

Скільки по містах Америки, де жили українські люди, алаштувано величезні маніфестації віча і збори. Писалися меморандуми до Вашингтону, Парижу і Лондону. Організувались українські комітети і федерації, від яких висилало делегації до Вашингтону і Парижу. При тому сама війна і повосний події в Америці і на Україні прискорили початий ще до війни погляд української еміграції, не рахуючи туди українських більшовиків, на два табори. Цей погляд дав почин до зв'язування, яка з більшою то з меншою силою тяглась до недавня і якої сліди помітні ще й сьогодні.

Під натиском подій у Рідному Краю робились в тому часі безуспішні заходи до консолідації. Групи, які найбільше розпалювались за консолідацією, розуміли її часто як прийняття всіма іншими групами їхньої політичної платформи або бодай їхнього верховодства у такій консолідації. До того, громадські і політичні принципи і засади, які заступали українські політичні угруповання, були такі різні та розбіжні, що говорити про дійсну консолідацію і об'єднання, — було зайве.

Річ несумнісна, що коли б була відповідна консолідація тодішньої українсько-американської громади на устале демократичних основах, то ця консолідація була б давала українській справі в Америці також відповідну вагу серед рішальних американських політично-державних і суспільних кол.

У відношенні до американського політичного світу українська акція в Америці, правда, вже не була такою ізольованою, як це було в довоєнний період. Значніше число американських українців стали американськими громадянами (натуралізація), а крім того підросла і активізувалась частина тут роджених молоді.

Як горожани, українці стали чинними членами в американських політичних партіях і пробували шукати в них впливу. Однак перешкоди, про які була мовою вище, не дали такого результату, який можна було очікувати іншими методами поведінки.

Цей період між обома світовими війнами в житті американських українців треба назвати політичним, бо на політичні питання і гризано його зужито в Америці. При тому не треба забувати, що та політична гризня між собою була все таки поштовхом до великої жертвенності американських українців на народні потреби у Рідному Краю. Також на тому місці не завадить згадати про ту невеличку пропаганду української справи між американцями,

яку зроблено в тому міжвоєнному періоді, але яка не все була доцільною і корисною. Пропаганда, закрешена партійною краскою, та поведінка деяких українських угруповань в Америці часто замість користі приносили шкоду українській визвольній справі. Нерозважливий пропагандист забували про те, що Америка є країною демократичною і що її населення ставиться неприємно до та з недовірою до всяких недемократичних доктрин і і пробували шукати в них впливу. Однак перешкоди, про які була мовою вище, не дали такого результату, який можна було очікувати іншими методами поведінки.

Цей період між обома світовими війнами в житті американських українців треба назвати політичним, бо на політичні питання і гризано його зужито в Америці. При тому не треба забувати, що та політична гризня між собою була все таки поштовхом до великої жертвенності американських українців на народні потреби у Рідному Краю. Також на тому місці не завадить згадати про ту невеличку пропаганду української справи між американцями,

яку зроблено в тому міжвоєнному періоді, але яка не все була доцільною і корисною. Пропаганда, закрешена партійною краскою, та поведінка деяких українських угруповань в Америці часто замість користі приносили шкоду українській визвольній справі. Нерозважливий пропагандист забували про те, що Америка є країною демократичною і що її населення ставиться неприємно до та з недовірою до всяких недемократичних доктрин і і пробували шукати в них впливу. Однак перешкоди, про які була мовою вище, не дали такого результату, який можна було очікувати іншими методами поведінки.

Цей період між обома світовими війнами в житті американських українців треба назвати політичним, бо на політичні питання і гризано його зужито в Америці. При тому не треба забувати, що та політична гризня між собою була все таки поштовхом до великої жертвенності американських українців на народні потреби у Рідному Краю. Також на тому місці не завадить згадати про ту невеличку пропаганду української справи між американцями,

яку зроблено в тому міжвоєнному періоді, але яка не все була доцільною і корисною. Пропаганда, закрешена партійною краскою, та поведінка деяких українських угруповань в Америці часто замість користі приносили шкоду українській визвольній справі. Нерозважливий пропагандист забували про те, що Америка є країною демократичною і що її населення ставиться неприємно до та з недовірою до всяких недемократичних доктрин і і пробували шукати в них впливу. Однак перешкоди, про які була мовою вище, не дали такого результату, який можна було очікувати іншими методами поведінки.

Цей період між обома світовими війнами в житті американських українців треба назвати політичним, бо на політичні питання і гризано його зужито в Америці. При тому не треба забувати, що та політична гризня між собою була все таки поштовхом до великої жертвенності американських українців на народні потреби у Рідному Краю. Також на тому місці не завадить згадати про ту невеличку пропаганду української справи між американцями,

яку зроблено в тому міжвоєнному періоді, але яка не все була доцільною і корисною. Пропаганда, закрешена партійною краскою, та поведінка деяких українських угруповань в Америці часто замість користі приносили шкоду українській визвольній справі. Н

УКРАЇНСЬКА ІНФОРМАЦІЙНА СЛУЖБА ТА „УКРАЇНСЬКИЙ КВАРТАЛЬНИЙ“

(Зайомлення редактора УК на П'яті Конгресі Американських Українців)

IV. Україна й публіка та наука в Америці

Америка це країна демократії, в якій публікація опінії має велике значення. Ніхто не може в Америці йти проти публічної опінії, він не буде теж в силі трактувати справу України як предмет політичної монополії, якщо американська публікація опінії буде по сторонній думці України. Ця публікація опінії це думка робітничих мас, це думка зорганізованих релігійних громад, зокрема протестантських. Іх прихильність для справи звільнення України треба нам не забувати. Нам хочемо, щоб діти до верха та низів робітничих громад (юній). Відомо в Америці, що думка президентів двох великих американських союзів мр-а Гріна та мр-а Моррея дуже багато значить у Вілліс Домі та в стейшн. Департаменті. Велике впливу на державні справи Америки, ніж це видається, мають впливові кола державні, зокрема, протестантські.

Тому в нас це, є місце на тижневик або двотижневик в англійській мові, популярно редагований, видаваний принаймні в 20 тисячах примірників, що дійшов би принаймні до всіх низових локаліт робітничих юній та до громад протестантських церков, які є не тільки церквами, але також осередками соціального життя. При співпраці українських членів робітничих юній є можливість навіть здобути від заможних робітничих юній преференції та тим чином матеріально збільшувати таке коштовне видання. Для цього всього, як теж для більшого успіху теперішніх наших періодиків, потрібна незвичайно справна, енергійна адміністрація душевно-глибоко зацікавлена в цьому, щоб наші видання дісталися до кожної закусочки, в місці для них призначено. Ця діяльність праці УКК є менше важка як добре зорганізована редакційного складу-публікації.

Українсько-Американська інформація мусить пробити собі шлях до університетів, до тих кузень думки, що тепер часто ширять нахвалені відомості про східну Європу, а які своїми призначенням є обов'язані бути джерелом об'єктивного вірогідної інформації про минуле та-про теперішність СРСР, зокрема народів поневолених Москвою з Уїліс на першому місці.

Раджу повернути нам на малу хвилину думку назад та передумати те, що про цю справу сказала американка пані Ален Дір в листі до редактора УК про своє образування та знання історії Європи добути на великих університеті середньої Америки. Американські університети та їх викладачі інформації про східну Європу, до думки цієї дочки землі Вашингтона, виховувати за той коментарний образ світа, що стоїть перед нами.

Коли йде про східну Європу, її історію та минуле, то дуже багато катедр історії Росії, бо під такою назвою виступає ця частина земного глобу, обсягаючи російськими імперіалістами білі та черво-

ПОДОРОЖНИЙ РЕПОРТАЖ НА ЧЕРГОВИЙ ВЕЧОРІ Л. М. КЛЮБОВ

Нью-Йорк. — 3 Літературно-Мистецького Клубу повідомляють, що в найближчій п'ятницю, 26-го вересня, ред. М. В. Дольницький залучає курс циклу ввечері, присвячених Америці, відчитуючи свій репортаж: „Автом з Філадельфії до Мамі“. Доповідь, що відбудеться в приміщенні Клубу при 149 2-га есеню та почнеться, як зазвичай, о год. 7:30 ввечері, буде ілюстрована численними кольоровими світлинами.

Іде про гроші. Одна катедра коштує річно біля \$5,000. Коштом п'ятнадцяти тисяч доларів ми є в силі обсягати на трьох великих американських університетах три катедри української історії, літератури чи української культури.

Якщо кандидат буде людиною справжньої науки та потрапить протягнути на свої викладачі відповідно кількості слухачів, то по двох або трьох роках університет звичайно переймає такого кандидата на свій бюджет і тягар спав би з плечей українського громадянина. На мою думку, інтегрує українського народу видатка, щоб УКК подбав про обсягання двох або трьох катедр, для прикладу в Нью-Йорку, Шікаго та це може в який поважний науковий осередку на захід українськими вченими історіями чи фактичними історіями українського знавства, очевидно людиною певного характеру, що не підлягає для кар'єри за ласкою до те є рішучі університетських потенціалів, але будуть мати відвагу ширити з катедри наукову правду про Україну. Ми це в силі зробити, ми це мусимо зробити.

Багато неправди про Україну ширять деякі професори. Найчастіше російського походження по різних американських енциклопедіях, наукових журналах або інших інформаційних публікаціях. Не можуть писати правди, так часто зовсім промовчують Україну. Річ природна, що лежить в живучім інтересі українського народу, щоб наші вчені співчували за такі справи. Мій американський досвід переконує мене, що в цій справі є можливість багато зробити, тільки мусить бути систематичне слідування за тими справами. Американські видання того роду звичайно об'єктивні на зник, тому в інтересі видавця лежить, щоб видання вийшло поправно й всім задоволено. Далше американці, люди наукові чи виховані неупереджені до української справи, звичайно виказують дуже багато безсторонності в охоті наставляти уху на противне до і їм невідомо на світлення. Тому пильне стеження за американськими публікаціями може прочистити їх з фальшивих представлень справи України. Це справа незвичайно важлива, бо енциклопедія це джерело інформації не тільки для американських каледжів, але теж для політиків, журналістів та бізнесменів. Енциклопедія сильно причиняється до вироблення правдивої чи фальшивої публічної опінії про дану справу, в цій випадку про справу України.

Щоб протиставити повне фальшивих інформацій про Україну в американських публікаціях, стає konieczною потребою створення Українського Науково-Дослідного Осередку в Америці, що при співпраці обох наукових ук-

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

НАША ГРОМАДСЬКА ПОТРЕБА

З великим задоволенням ми перечитали статтю професора Миколи Барвінського „Наша актуальна громадська потреба“, що була надрукована в „Свободі“ ч. 259-260, за 10 і 11 вересня ц. р. Ми вважаємо, а в висловлюю думку ніякої обговорення справи між собою багатьох наших громадян, що дійсно, як зазначив проф. Барвінський, наша волинська громада в ЗДА переводить свою працю без будь-якого завахи накресленого плану. Власне у всіх нас то є одна пляма — це звільнення нашої батьківщини від совітської влади, створення незалежної української держави. Але все це дуже загальні слова і цьому бажанню мусить передувати наша настирлива, систематична наперед обдумана праця. Кожний гурток наших людей, чи товариства має свій план праці, але ці плани не пов'язані між собою. Трапляється навіть так, що в одній той же час і день в одному і тому ж місті, признаються якісь, навіть досить поважні збори двох, або й трьох організацій відразу. Багато наших справ, через відсутність координації в праці, або зовсім не виконуються, або виконуються в належний спосіб. Я не зупиняюся докладно на різних питаннях, які потребують упередження, бо це зробив у загальній мною статті проф. М. Барвінський, а навіть об'єднав в своїй статті продовжити свої думки другим разом. Я, виходячи з думки своєї, після взаємного порозуміння і чимало гурту моїх однодумців, вважаю, що нашому громадсько-політичному центру УКК, слід би було до цього прислухатися, а також і діяти.

Д-р Громі.

раїнських установ він би поспішив дослідити актуальні справи України та слідкував би за всім, що відбувається в Америці про східну Європу. Такий Науково-Дослідний Осередок може повстати тільки в Нью-Йорку.

Так дуже потрібний Науково-Дослідний Осередок скоро буде створений в Нью-Йорку в Домі Української Культури, який організує саме тепер наукове Товариство ім. Шевченка в Америці в недалекому майбутньому. Обов'язком УКК є подбати про матеріальне винищення такого Науково-Дослідного Осередку, що буде створювати актуальні питання України, насильно вивані зі сучасного становища.

Постане такий осередок, так наша книжкова продукція про Україну збільшиться. Вона буде в силі протиставитися цій повній псевдонауковій літературі, що дотепер заливала Америку насильно справою СРСР з одностороннього російського становища. Звідси велике значення, яке можна мати для української справи створення Дому Української Культури в Америці. Там має постати українська бібліотека, якої не має в Америці. Там мають бути зібрані та зберігані українські архівальні матеріали, там повстає би Науково-Дослідний Осередок рівночасно фаховий центр інформації про дослідні над Україною для своїх та для чужих.

Ми живемо в часі модерної зброї не тільки фізичної, але також духової. Наша духовна зброя не може бути перестаріла. Ми мусимо модернізувати її новими науковими дослідженнями, що опері на традицію української науки трьох поколінь достарчила б як найбільше пальної сили для наших політичних діячів в боротьбі за звільнення українського народу.

Тому зробимо мас бути як слід наладжана інформаційна Служба Українського Конгресового Комітету. По моїй думці це найважливіша діяльність американських українців в користь поневоленої землі наших діда та прадіда. Той наш обов'язок опертий на зовні української крові ми американські українці у цій нинішній історичній переломовій часі мусимо сповнити чесно.

(Кінець)

Часопис „СВОБОДА“ повинен знаходитись в кожній українській хаті.

Новоприбулі влаштовують „Свято Подяки“

В Нью-Йорку створився окремий Комітет, що приготував закраску на широку шкалу імпрезу — „Свято Подяки“ з приводу п'ятиріччя збуття до Америки перших скитальців. У зв'язку з цим видано окремий комунікат, підписаний головою Комітету п. Юліаном Ретасом і секретарем ада. Романом Гуглем. В комунікаті сказано:

Щоби громадно піднякувати Всесвітньому за оцінку, а нашим Добродіям в Америці, зокрема нашим Братам по крові, за поміч у неспешних хвилях скитання — влаштувати новоприбулі українці Метрополі Нью-Йорку й околиці в дні 27 листопада та 30 листопада 1952 з приводу п'ятиріччя збуття до Америки українських скитальців, „Свято Подяки“, в програму якого увійдуть благодарственні Служби Воїд в українських Церквах Нью-Йорку, Бенкет і Вечорини в залах „Менгеттен Плаза“ (в четвер, день 27 листопада 1952) та Святочний Концерт в залі „Фешен Інституту“ в Нью-Йорку (в неділю, день 30 листопада 1952).

Дохід прозначений на цілі допомоги залишеним в Європі.

Всі Українське Громадянство запрошується до громадської участі в тих святкуваннях, щоб цей день був спільним і радісним празником великої української родини в Америці.

Організації новоприбулих проситесь взяти активну участь у підготовці того свята та визначити свого представника до Комітету Свята.

Щоби могли усталити листу скитальців, які перші прибули до Америки, проситесь подавати відомості про ті особи й організації, що допомагають спроводити більшу кількість скитальців.

Всі відомості проситесь подавати особисто, або писемно на адресу: „Selfreliance“ Association of American Ukrainians, Inc. P.O. Box 1084 Church St. Sta., New York 7, N. Y.

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Філадельфія, Па.

Гомонить Вінницький...

В дні 6-7 вересня ц. р. в приміщенні храму св. Андрія УАПЦ відбулися організаційні збори ініціаторів для проведення у м. Філадельфії маніфестації — проти комуністичного народозвбивства у Вінниці. На зборах взяли участь цілий ряд представників від різних українських національно-громадських організацій, що діють на території Філадельфії — в кількості 22 особи.

Після актуальної доповіді о. К. Даниленко-Данилевського про тоталізм, терор та геноцид, — що довершують кремльські узурпатори в окупованих та поневолених краях, зокрема за народозвбивство у Вінниці; як також переслужання на теліній та переведення маніфестації в Нью-Йорку і Шікаго, що знайшли відгук на міжнародному форумі. — Збори, одоголосно, ухвалили перевести таку маніфестацію — в кол. столиці Пенсильванії м. Філадельфії — 5 жовтня 1952 р., та обрали громадський комітет в складі 9 осіб і 2-х кандидатів, до якого ввійшли: о. К. Даниленко-Д., о. Іван Чумак; полк. Юрій Івченко; Мрія Явченко; Макс Білокур; Іван Кононенко; І. Білокур; Петро Бабич; П. Зінченко; та кандидатів: Т. Удод; Гурський. Комітет очолює відомий український діяч полк. Юр. Івченко.

На першому засіданні громадського комітету 7 вересня було затверджено наступну програму:

1. Щодо розголошу, популяризації та мобілізації громадської опінії, пов'язаній зі всіма українськими організаціями та середовищами, що є на території м. Філадельфії та її околиць.
2. Увійти в контакт з усіма національними групами, поневолених народів: білоруськими, румунськими, кавказькими, балтійськими та іншими народностями, що діють на території Філадельфії та її околиць.
3. Тісно пов'язатися з Централізо Добрус.
4. Для публічного виступу із американців запросити відомого в'язня мадярського тюрем — Роберта Вогенера, та губернатора штату Пенсильванія. Рівночасно прохати „Добрус“ в Нью-Йорку продемонструвати новий фільм: „Вінниця-Катинь-Корек“.
5. Для цього підшукати приміщення за 5,000 осіб.
6. Широко обголосити в українській та англійській пресі а також через радіо, по церквах, клубах та поширити об'яви, афіші, леточки.
7. Учасникам маніфестації виступити в українських одястках і тим підкреслити національний колорит самої імпрези.

Кость Слобідський.

Бути членом Українського Народного Союзу, значить належати до такої української організації, яка об'єднала в Америці й Канаді найвідоміші українські сили в один ідейний моноліт та поставила його на службу нашим країнам та нашому поневоленому українському народові!

СТАНІЦІЯ УСС! НЬО ЙОРК!

В НЕДІЛЮ, 28. ВЕРЕСНЯ 1952 Р. відбудеться доповідь

С. РІПЕЦЬКОГО: „БОЙ УСС ЗА ЛИСОНЮ“.

Год. 6:30 веч. в домі при 423 Е. 9-а вул. — Укр. А.

УКР. ЖІНОЧИН ВИСТАВОВИЙ КОМІТЕТ

запрошує громадянство

НА СУВОТО, 27-го ВЕРЕСНЯ 1952 Р. до Літер.-Мист. Клубу на 7 год. вечером, де відбудеться

ТВОРЧИЙ ВЕЧІР ДОКІ ГУМЕННОЇ.

Авторка прочитас уривки з нової повісті „ВЕЛИКЕ ПЛАБЕ“ та продемонструє зразки трипільської культури.

З уваги на те, що зала є вільна тільки до год. 10-тої проситесь прибути точно.

Збірка одені й обуви ЗУАДКомітету

Десятки тисяч наших залишених в Європі живуть від часу пору в нужді і потребують великої нашої допомоги в одені, обуві, ліках, харчах, як теж у формі грошових підмог. В цій ситуації Дирекція Злученого Українського Американського Допомогового Комітету організує широку збіркову акцію одені, обуви, харчів, як теж і грошових фондів на безпосередню допомогу потребуючим українським залишеним в Європі і закликає всі Переселенці Осередки ЗУАДК, як теж усі молоді українсько-американські організації й усі українські товариства, як і все українське громадянство допомогти ЗУАДКомітету у своїх громадах перевести цю збірку.

Пересилку зібраних речей до Європи переадресує ЗУАДКомітет приділяючи йому військову пошту, що на багато обнижує кошти пересилки. Тому те зібрані речі проситесь пересилати до головних збіркових пунктів на нижче подані адреси:

- Філадельфія: UUAAC — Building, 866 N. 7th St. Philadelphia, Pa. or UUAAC — 847 N. Franklin St., Philadelphia, Pa.
Нью-Йорк: UUAAC — 11 E. 7th St., New York City, N. Y.
Шікаго: UUAAC — 2247 W. Rice St., Chicago, Ill.
Рачестер: UUAAC — 291 Hudson Ave., Rochester, N. Y.
Скрентон: UUAAC — 524 Olive St., Scranton, Pa.
Пітсбург: UUAAC — 527 Second Ave., Pittsburgh, Pa.
Ньюарк: UUAAC — Ukrainian Center — 180 William St., Newark, N. J.
Бостон: UUAAC — Ukrainian Church — 130 Arlington St., Boston, Mass.
Клівленд: UUAAC — 2255 W. 14th St., Cleveland, Ohio
Дітройт: UUAAC — Detroit, Mich.
Міннеаполіс: UUAAC — Ukrainian Church — 415 2nd St. N. E. Minneapolis 13, Minn.
Балтімор: UUAAC — Ukrainian Church — 524 S. Wolfe St., Baltimore, Md.

Пакети найкраще пакувати у картони, чи обшивати в мішки — величини не більше 50 фунтів ваги. Рівночасно з пересилкою пакету до збіркового пункту — одного з вищеподаних, проситесь подати теж про це вістку до Централу ЗУАДК на адресу:

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, P. O. Box 1661, Philadelphia 5, Pa.

Теж і збіркові пункти повинні повідомляти Централізо про число зібраних і висланих пакетів. Централіза подасть збірковим пунктам спеціальні наліпки з адресою наших Відділів в Німеччині й Австрії, що уповажнює до користування військовою поштою.

Проситесь теж інші громади, які хотіли б вести збірку акцію, подати адреси для проголошення у пресі.

При тій нагоді Дирекція ЗУАДК складає подяку секції „Мати й дитина“ за її дотеперішню діяльність в діяльності висилки пакетів до Європи та й закликає громади співпрацювати й надавати з цієї секцією там, де вона вже існує.

Закликається теж наші громади до чинної участі у збірковій акції, як теж допомогти при пакуванні і висилці пакетів. Пакети є вислані до магазинів ЗУАДКомітету в Європі і там розділювані тим, хто найбільше допомоги потребує.

Дирекція ЗУАДКомітету гаряче закликає все українське громадянство до діяльної участі у великій збірковій акції на допомогу залишеним. Зближається зима, яка спеціально дошкульна для скитальців, і тому обов'язком кожного українця у ЗДА є принести свій дар в допомогу братам за океаном. Висилка пакетів вимагає теж коштів, тому закликається наше громадянство складати теж грошові пожертви для цієї акції, як теж ставати членами Злученого Українського Американського Допомогового Комітету і в цей спосіб стати співдіяльними в акції допомоги, яку веде ця наша харитативна інституція.

То ж нехай не бракує нікого в акції допомоги нашим братам у потребі.

Злучений Український Американський Допомоговий Комітет

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

УВАГА! ДІТРОЙТ І ОКОЛИЦЯ!

Український Відділ АП АЕН; Товариство 6. Воєнів УПА; 10-тій Відділ ООЧСУ; Осередок СУМА ім. П. Орлика і Осередок СУМА — Київ

для відзначення 10-ліття Збройного Чину УКРАЇНСЬКОЇ ПОВСТАНЧОЇ АРМІЇ

— влаштувають —

ПРОТИКОМУНІСТИЧНУ МАНІФЕСТАЦІЮ

— що відбудеться —

В НЕДІЛЮ, 26. ЖОВТНЯ 1952

В ЗАЛІ ВЕТЕРАНС МЕМОРІАЛ.

Початок о год. 4-й по полудні.

Під час Маніфестації промовлятимуть визначні американські й українські громадські діячі як теж представники дружних поневолених народів, що входять в склад АП АЕН. Український громадський організації Дітройт на цей день просимо не влаштувати ніяких імпрез і взяти масову участь у Маніфестації.

За точною програмою просимо слідувати в пресі і місцевому радіомовленні.

Комітет.

УВАГА! УКРАЇНСЬКИЙ РЕСПУБЛІКАНСЬКИЙ КОМІТЕТ В НЬО ДЖЕРЗІ

— скликає —

КОНФЕРЕНЦІЮ—ЗБОРІ

УСТАНОВ І ОРГАНІЗАЦІЙ З НЬО ДЖЕРЗІ

В НЕДІЛЮ, 28. ВЕРЕСНЯ 1952 Р.

В УКРАЇНСЬКІЙ ЦЕНТРАЛІ, 180 WILLIAM ST., NEWARK, N. J.

Початок 3:30 по полудні.

Звертаємось з проханням до усіх Установ, Центральних Комітетів, Відділів УКК, УНС, Провидіння, УРС, Народної Помочі, ОДВУ, ООЧСУ, СУМА, ОПУНР, СУА, Горожанських Клубів, Жіночих Організацій вислати своїх делегатів на ці наради.

Також, просимо приспівити звороти заяв, які були вислані до всіх Організацій, яких адреси були в нас.

Запрошується гостей з Ньюарку і околиць.

Комітет.

(Кінець)

Часопис „СВОБОДА“ повинен знаходитись в кожній українській хаті.

УВАГА! ДІТРОЙТ І ОКОЛИЦЯ!

Подасмо до відома Українському Громадянству, що

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ДІМ

— святкує —

У НЕДІЛЮ, 5. ЖОВТНЯ 1952 Р.

В ГОД 2:30 ПО ПОЛУДНІ

15-ЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ СВОГО ІСНУВАННЯ

Ювілей піднесемо КОНЦЕРТОМ з участю п. Доня Стефанія Дем'яна і мужеського хору О.О.Ч.С.У. під проводом п. Я. Филипова. — Промовці: Сен. Гомер С. Фаргісон, Проф. Лев Добрянський, голова У.К.К. і Д-р Дмитро Галич, головний предсідник У. Н. Союзу.

Вступ на Концерт ВІЛЬНИЙ.

Тому, що долина залу вміщає при столах тільки 275 людей, тому Комітет просить вже тепер замовити квитки на бенкет, в урядників УНДому, в відділах УНСоюзу, на заході і в урядників всіх Товариств, що приміщені в УНДомі. При вступі квитки на бенкет не будуть продаватись.

У ВЕЧОРІ ТАНЦІ ДЛЯ МОЛОДІ І СТАРШИХ.

Заряд У. Н. Дому просить наше Громадянство взяти чисельну участь в цій ювілей.

Комітет.

